

Titel: IX.

Citation: "IX.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968*.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-g02-shoot-d1e194688/facsimile.pdf> (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind II. Spalte 1477-3968

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

at i den constitutionelle Forfatning træder Ministrene i Kongens Sted, og fordi man ikke kan paalægge Kongen Ansvar for Regeringsforvaltninger, hvilket man tror eller ved, at det er Kongen, der har foretaget dem, saa maa den Minister, som underskriver den Beslutning, isig selv påtage en saadan Foransvarlighed for det, paatage sig Ansvar, som om han selv fuldstændig havde udført den fra først af. Jeg tror ikke, at jeg feiler i min Anskuelse om, at det er deri, at Ministerens Ansvarlighed stiler sig fra den Ansvarlighed, der maa paalægges alle Embedsmænd; og jeg synes tillige, at alt det, man begæber derom, ligger i den Beslutning i Grundloven, at en Minister skal underskrive enhver kongelig Befaling, thi ved at underskrive den bliver den til Ministerens egen, og han maa da for den Foransvarlighed, som jaaledes ved sit Navn Underkædte gjør til sin, være lige Ansvar undergaaet, som om den udføres af hans egen, og da synes mig, at det for ham som for andre Embedsmænd indtræder det almindelige Ansvar, som de ere underkædte for deres Embedsforretning. Derfor jeg ikke feiler aldeles hert, saa skal jeg troe, at det Forslag, som den ærte 1ste Kongevalgte (Kneze) har foreslået, forjener særdeles Anbefaling, og jeg vil tillige mig at fremme derfor. De ærte Forslag under Nr. 67 indbefatte vistnok Regler, som tilsiger mig, men jeg tror, de gaar for vidt med Hensyn til deres enkelte Bestemmelser, og jeg maa jaaledes i dette Tilfælde støtte mig til det under Nr. 68 angjorte Forslag.

Davids: De flere af Udvalgets Medlemmer have tiltraadt det Forslag, som er angjort under Nr. 73, og da mit Navn ikke findes på mit Liste, fordi jeg ikke var tilstede, da Kommissionen over denne Paragraf fandt Sted i Udvalget, saa finder jeg mig foranlediget til at erklære, at ogsaa jeg tiltræder det og agter at fremme for det. Jeg maa, tilføjet af Grund, og jeg vil tillige mig om den 2de Kongevalgte (Tscherning) har angjort, angjort det for vigtig, at Statsforretningernes Forretning mellem Ministrene ikke bliver at bestemme ved Lov eller skal være afhængig af Rigsdagens Samtykke. Jeg tror, at hvad han i saa Henseende har angjort om de praktiske Vanskeligheder, dette vilde medføre, og om den ideen praktiske Nytte, det kan have, er fuldstændig begrundet, og jeg skal blot tillade mig udførligere at gjøre opmærksom paa, at Rigsdagen ved at kunne ansætte eller afsætte enhver Medlem, og ved at kunne udføre sin hele besluttende Myndighed gjennem Budgetet, har et stort og høit Værdi i sig til at forebygge, at det ved Statsforretningernes Forretning, som f. Ex. ved Dyretallet af et nyt Ministerium, hvor det ikke var nødvendigt, skulde paalægges Staten en større Byrde, end Statens Lære fordrer. Jeg skal, idet jeg jaaledes henholder mig til hvad derom er angjort, indskrænke mig til denne korte Bemærkning og tilbageholde, hvad jeg forøvrigt kunde have at sige om dette Punkt.

Bregendahl: Med Hensyn til den Indvending, som den ærte Ordfører for fremførte med det af den ærte 1ste Kongevalgte (Kneze) stillede Forslag, at det foresom ham, at det stillede Sagen om Ministeransvarligheden for Lov, da skal jeg kun dertil bemærke, at jeg tror, at den Indvending snarere maa træffe den Raade, hvorpaa Udvalgets Majoritet har foreslået denne Bestemmelse vedtaget, fordi navnlig de Udtryk „de Handlinger“, som ere fæbelige for Staten“ dog er et saa vagt og løst Begreb, som det vel kan være. Hvad angaaer Forslaget under Nr. 75, og navnlig det af mig stillede under Nr. 76, maa jeg tillade mig at bemærke, at den Forandring, som foresaaret, idet vi gaar over fra Absolutismen til en constitutionel Forfatning, nødvendigvis medfører en saadan Mængde af nye, og det særdeles vigtige Lov, at det neppe er usandsagt, at alle de Lov, som jaaledes vilde udføres, vilde kunne blive fuldtendte i de første Sessioner. Alene den Paragraf, som Udvalget har foreslået under Nr. 76 om de nye Lov, som skulle udføres, viser en saa stor Mængde af vigtige Lov, at det er klart, at der vil hængaa mange Sessioner, inden alle disse Lov kunne udføres. Jeg har derfor foreslået Forslaget under Nr. 76, at de Lov, som her nævned, skulle forelægges for den første ordinære Forretning, idet det har været mig jaaledes for mig, at det er særdeles nødvendigt, naar man skal gaar ind i den constitutionelle Forfatning, at da den Organisme, hvorigennem den constitutionelle Stat skal føres, snarest muligt ord-

nes, thi ellers dette sker, vil Constitutionen ikke blive til nogen Virkelighed.

Der er med Hensyn til et af de Punkter, hvorpaa disse Lov skulle handle, saavel af den ærte 2de Kongevalgte (Tscherning), i Forretning med Udvalgets Minoritet, som af den høitværdige Indenrigsminister gjort flere Indvendinger. Jeg skal imidlertid ikke indlade mig paa vidtløftige Argumentationer derimod, men blot bemærke, at det forekommer mig, som om den ærte 2de Kongevalgte Indvending fornemmelig var hattet betyde, at han saae Personerne over Tingene, idetfor jeg tror, det er det retteste at sætte Tingene over Personerne. Debeten er der jo ikke Spørgsmaal om at erode Statsforretningernes Forretning ved nogen uforanderlig Lov; skulde altsaa jaalede Forhold indtræde, som gjorde en Forandring nødvendig, saa vil det vist ikke til sin Tid mere store Vanskeligheder. Forjaalede som det af den høitværdige Indenrigsminister er gjort Indvending med, at dette Punkt bliver gjort til Objekta for Lovgivningen, da maa jeg bemærke, at navnlig den Indvending, han hentede derfra, at det vilde være vanskelige for Repræsentationens enkelte Medlemmer at have den fornødne Indsigt i de Forhold, der skulde ordnes ved Lov, den Indvending tror jeg ikke kan have nogen særdeles Vægt, da den maaskee med samme Grund kunde afvæntes med Hensyn paa mange andre Omkænder, som det dog fra alle Sider maa indtrædes maa være Omkænder for den lovgivende Virksomhed. Den høitværdige Minister har, saavel som det ærte 1ste Kongevalgte Medlem (Davids), bemærket, at det var Anledning for Forretningen til at udføre den fornødne Indsigt paa Statsforretningernes Forretning gjennem Statsforretningen; men deri ligger dog, synes mig, en Indvending af, at Forretningen her og maa have Competence dertil, og at den ogsaa forudsatte at have den fornødne Dygtighed. Jeg kan derfor ikke andet end fremme for Majoritetens Indvilling i Forbindelse med det af mig stillede Amendment.

Nie: Jeg kan ikke med det ærte 2de af Hans Majestæt bevilgede Medlem (Sørensen) være enig i, at Administrationens Ordning eller de Grundforretninger, hvorpaa Administrationen skal hvile, skulle eller der være udførelse fra den lovgivende Magts Omraade; og naar den øverste Deel af Administrationen bliver alene overgivet ikke blot til det kongelige Initiativ, men til Bestemmelse af Kongen selv, eller, rettere sagt, naar en Fordeling af Forretningerne indføres, en Fordeling mellem Ministrene selv skal finde Sted, om end ikke efter deres eget Tykke, saa dog efter de Ansættelse, som de i saa Henseende let vilde kunne faae gjort gjældende — da tror jeg, at det, som her være Principet i den offentlige Forvaltning, let vil kunne undergaae uheldige Forandringer, ja rent blive forrykket, naar Forretningerne skulde kunne undergaae idelig Ombytning. Vi have til flere Tider set, hvorledes det har valet en ikke ugrundet Beklagelse, at Administrationens, som var ordnet paa een Maade, siden ere bleve omordnede paa en anden og sammenblandede med heterogene Statsforretninger, hvilket f. Ex. er Tilfældet, naar Handelsen, som her havde et Ministerium for sig selv, nu er lagt hen under Indenrigsministeriet, imens andre Administrationsgrene, der kunne anses mere knæbte til Handelsen, saafom Colonierne og Postvesenet, ere bleve lagte ind under Finansministeriet. Skulle derfor Tilbørligheder og særlige Gæver for særskilte Sag, som kunde knæbte hos tiltrædende Minister, udelukkende saa at sige raade heri, saa tror jeg, at Forvaltningen vil kunne gaar mange Ulemper imøde. Paa den anden Side mener jeg heller ikke, at det vil være ret, aldeles at blinde Handelsen paa Bestemmelser i denne Anledning, og jeg forudsætter derfor ogsaa, at den Lov, som i Fremtiden vilde blive givet derom, vilde sige at holde Spørgsmaalet aabent saameget som muligt og at give saamegen Velvilje som mulig til at kunne accommodere sig efter Forholdene; det kan ogsaa Lovens sætte ikkand til, uden at der derved sker Forandring i Effekten, og uden at man gaar bort fra det Princip i det Forhold, som for Lovet maa anses at være det særlige.

Ordføeren: Hvad Spørgsmaalet om Hætteløse af § 19 angaaer, da skal jeg tillade mig at fremføre, hvorledes det, det kommer an paa, er, hvorvidt man vil lade det hele Omraade for den